

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Gromom, Cukrová 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 11. septembra 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/182/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 11. septembra 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/182/2014.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení navrhovateľa v spore o zaplatenie odmeny za právnu pomoc, ktorú poskytol v inom občianskoprávnom konaní vedenom na tom istom okresnom súde pod sp. zn. 15 C/246/2008 proti Hokejovému klubu Nitra, a. s. (ďalej len „HK Nitra“). V tomto konaní mu boli priznané trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 897,14 €. Pretože medzi sťažovateľom ako advokátom a jeho klientom nedošlo k osobitnej dohode o odmene advokáta podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), sťažovateľ sa domáhal v tomto konaní aj priznania mimozmluvnej (tarifnej) odmeny od svojho klienta.

3. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) svojím rozsudkom sp. zn. 18 C/205/2011 zo 7. novembra 2013 návrh sťažovateľa zamietol, pretože ako advokát vo veci nepostupoval s odbornou starostlivosťou najmä z dôvodu, že bolo povinnosťou sťažovateľa prihlásiť pohľadávku klienta do prebiehajúceho reštrukturalizačného konania HK Nitra, teda chrániť práva a záujmy klienta s poukazom na § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Svoje rozhodnutie okresný súd tiež odôvodnil, že priznanie nároku by bolo aj v rozpore s dobrými mravmi. O odvolaní, ktorým sťažovateľ napádal nesprávne právne posúdenie veci, rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co/182/2014 z 11. septembra 2014 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu.

4. Sťažovateľ nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu týkajúcim sa „posúdenia povinnosti odporcu uhradiť odmenu advokáta za zastupovanie v občianskom konaní“ a tvrdí, že postupoval počas súdneho konania s odbornou starostlivosťou, keď v pôvodnom konaní mal plný úspech vo veci. Nesúhlasí ani s právnym názorom odvolacieho súdu, že pokiaľ by „sťažovateľ včas upozornil odporcu na reštrukturalizačné konanie, tak v prípade včasného uplatnenia pohľadávky, by k tomuto sporu ani neprišlo“, a tiež sa nestotožňuje so záverom krajského súdu, že bolo „jeho povinnosťou ako právneho zástupcu odporcu v zmysle § 18 ods. 1 a 2 zákona o advokácii upozorniť odporcu na začatie reštrukturalizačného konania“.

5. Podľa názoru sťažovateľa „závery odvolacieho súdu bez náležitého vyhodnotenia nereflektujú jeho argumentáciu, podľa ktorej v danej veci vykonával zastupovanie s odbornou starostlivosťou minimálne do začatia reštrukturalizačného konania, pričom právne posúdenie otázky priznania odmeny za zastupovanie nevychádza zo striktného formálneho výkladu ustanovenia § 18 ods. 5 a rovnako argumentácia dobrými mravmi je v odôvodnení rozsudku nedostatočne zdôvodnená. V dôsledku uvedených skutočností postup a rozsudok odvolacieho súdu porušili požiadavku spravodlivosti a materiálnej ochrany práv a sú neodôvodnené a vyúsťujúce do porušenia označených práv...“.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že „Krajský súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn.: 9 Co/182/2014 porušil základné právo [redacted] – advokáta... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 prvej vety Dohovoru...“.

Rozsudok Krajského súdu Nitra z 11. septembra 2014 vydaný v konaní vedenom pod sp. zn.: 9Co/182/2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd Nitra je povinný zaplatiť [redacted] - advokátovi trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 340,90 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Groma... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 11. septembra 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/182/2014 (bod 6).

10. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 21/2014).

11. Ústavný súd považoval za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich ústavou a dohovorom garantovaných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého

rozhodnutia krajského súdu týkajúceho sa námietok sťažovateľa uvedených v bodoch 3 až 4 a označeným základným právom podľa ústavy, resp. právom podľa dohovoru existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní rozsudkom z 11. septembra 2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/182/2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

15. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu a názorom sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca v konaní zo zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. V odôvodnení krajský súd oboznámil prvostupňové rozhodnutie, odvolaciu argumentáciu sťažovateľa a vyjadrenie odporcu k nej na strane 1 až strane 7. Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd podrobne na strane 8 až strane 13 a ústavný súd po preskúmaní tohto odôvodnenia ani nepovažoval za potrebné aj citovať z neho, pretože jeho výklad, predovšetkým ustanovení § 18 zákona o advokácii, je podľa názoru ústavného súdu správny. Kvalifikované (právne odborné) zastupovanie práva neznačného účastníka

advokátom v súdnom konaní totiž nemožno vnímať iba formálne (ako tvrdí sťažovateľ, pozri bod 5), pretože advokát ako osoba práva znalá zodpovedá tiež za iné – z hľadiska práva – súvisiace okolnosti zastupovanej veci a tieto skutočnosti vyhodnotili oba sudy v jeho neprospech. Ústavný súd je tiež toho názoru ako krajský súd, že najmä z ustanovenia § 18 ods. 1 a 2 zákona o advokácii nepochybne vyplývajú pre advokáta konajúceho s odbornou starostlivosťou povinnosti ozrejmenia a upozornenia klienta o právnych dôsledkoch vyplývajúcich z prebiehajúceho reštrukturalizačného konania. Krajský súd vo svojom rozsudku poukazoval aj na ďalšie ustanovenia zákona o advokácii (§ 24 ods. 1 a 3, § 26 ods. 1 a 4) a tiež iných zákonov (Občianskeho zákonníka). Ústavný súd uzatvára, že právne závery krajského súdu, ktoré vychádzali zo skutkových okolností danej veci (strana 11 až strana 13 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), nemožno považovať za arbitrárne ani zjavne neodôvodnené.

16. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Prezentovaný názor sťažovateľa je prísne formalistický, nezohľadňujúci práve materiálnu stránku posudzovaného prípadu, ktorú naopak zohľadnili všeobecné sudy v tom, že jeho nároku nevyhoveli. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je evidentne prípad sťažovateľa. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

17. Ústavný súd je toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). S poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (a tiež aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2015